

Commissieplan 2016
Normcommissie 310 004 Transportleidingen

Normalisatie: de wereld op één lijn.

COMMISSIEPLAN 310 04 2016

NORMCOMMISSIE
310 004 Transportleidingen

DATUM
2016-09-20

NEN Energie

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 390
energy@nen.nl
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie-instituut

1 Algemene gegevens

1.1 Commissie

310 004 Transportleidingen

1.2 Werkgebied

Het werkgebied van de normcommissie 310 004 "Transportleidingen" is als volgt gedefinieerd: Nationale, Europese en Internationale normalisatie op het gebied van buisleidingsystemen voor alle media en buismaterialen met als uitgangspunt veiligheid. De normcommissie ressorteert onder de Beleidscommissie Energiewinning, energietransport en brandstoffen.

1.3 Belang

Het nationaal economisch en maatschappelijk belang is groot (gas, olie, derivaten en andere chemische producten):

Het Nederlandse pijpleidingennet omvat 12.000 km voor het vervoer over grotere afstanden van aardgas en 3.500 km voor het vervoer over grotere afstanden van aardolie en chemicaliën. In Nederland wordt jaarlijks ca. 55 miljoen ton aardgas, 115 miljoen ton aardolie en -producten en 17 miljoen ton chemicaliën getransporteerd door pijpleidingen (bron: VELIN).

Belanghebbende marktpartijen zijn onder andere:

- Productie:, NAM, Shell, Wintershall, BP, TAQA, Total, NOGEPA,
- Transport: Gasunie, Velin, EnergieNed (ENECO), ZEBRA, PPS, Waterleidingbedrijven (Vewin); Buisleiding Industrie Gilde; Ministerie van Defensie; Buisleidingstraat.
- Ingenieursbureaus: Tebodin, Geodelft, Geoconsult, Rotterdam Engineering, RPS advies- en ingenieursbureau bv;
- Installatiechniek: Bouwend Nederland, NSTT, COB;
- Overheden: Ministeries Infrastructuur en Milieu (voormalig VROM), ministerie van Economische Zaken (EZ), Inspectie voor de leefomgeving en transport (voormalige VROM inspectie), Staatstoezicht op de Mijnen en Rijkswaterstaat, TAW, Provincie Zeeland, gemeente Rotterdam;
- Keuring – Notified bodies:, Stoomwezen/Loyds Register, KiwaGastec;
- Kennis instituten: NIL, TU Delft, TNO, Deltares;
- Overige : Spoorwegen (Prorail), Mokveld.

Voor NC 310 004 zijn vooral belangrijk het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen, de mijnbouwwet, de Openbare Aanbestedingsrichtlijn (93/38/EEG), de Pressure Equipment Richtlijn (PED) voor bepaalde onderdelen van het pijpleidingsysteem en de Richtlijn Bouwproducten (CPD).

2 Commissiestructuur en relaties

2.1 Nationale structuur

Commissie	Naam
310 004	Transportleidingen Voorzitter: Dhr. A. J. den Herder (Gasunie)
310 004 0010	Ontwerp Werkgebied: Technische aspecten die van belang zijn voor het ontwerpen van een leiding(systeem). Voorzitter: Dhr. E. Meijer (Tebodin)
310 004 0020	Integriteit Werkgebied: (beleids- / beheersmatige) aspecten van belang voor de bedrijfsvoering (o.a. PIMs) en waaronder externe veiligheid. Voorzitter: Dhr. F. Driessen (Velin) Voorzitter WG NTA 8000: Dhr. G. de Kok (namens Velin)
310 004 0030	Materialen (incl. Lassen / verbindingen / NDO) Werkgebied: Eisen tav. materialen, appendages, materiaalbewerking en materiaalbeproeving. Voorzitter: Dhr. W. Crommelin (Gasunie)
310 004 0040	Uitvoering Werkgebied: Eisen tav. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van aanleg en onderhoud (3rd party interference is een van de onderwerpen). Voorzitter: Dhr. P. Langbroek (A. Hak Leidingbouw) b.v.
310 004 0050	Kathodische bescherming Werkgebied: Kathodische bescherming voor stalen constructies Voorzitter: Dhr. P. Baars (GDF SUEZ E&P)
310 004 0060	Buisbekleding (corrosie bescherming en buisbekleding) Werkgebied: Eisen tav. bescherming tegen corrosie middels oppervlakte bedekking. Voorzitter: Dhr. J. van Bokhorst (Shell Global Solutions)
310 004 0070	Onderhoud NEN 3650-serie Werkgebied: Verzamelen, prioriteren & coördineren verbetervoorstellen NEN 3650-serie. Voorzitter: Dhr. A.J. den Herder (vz. 310 004, Gasunie)
310 004 0080	Zeeleidingen Werkgebied: Eisen t.a.v. Zeeleidingen Voorzitter: Dhr. P. Baars (GDF SUEZ E&P)

DATUM
2016-09-20

PAGINA
4/28

310 004 0100	<p>Leidingstroken Werkgebied: Voorzitter: Dhr. F. A. de Jong (Gasunie, namens Velin)</p>
--------------	---

1) De status van de verschillende groepen is gelijkwaardig, waarbij de hoofdcommissie verantwoordelijk is voor de definitieve stemming.

2.2 Internationale relaties

Commissie	Naam	Binding
CENELEC BTTF 114	Protection against corrosion by stray current from direct current systems	Lid
CEN/TC 12	Materials, equipment and Offshore structures for petroleum and natural gas industries	Lid
CEN/TC 219	Cathodic protection	Lid
CEN/TC 234 (WG 3)	Gas Infrastructure - Gas transportation	Lid
CEN/TC 267	Industrial piping and pipelines	Lid
ECISS/TC 110 (WG 2 + WG 4)	Steel tubes and fittings for steel tubes - Line pipe for combustible liquids and gases / Coatings for steel tubes	Lid
ISO/TC 67/SC 2	Materials, equipment and offshore structures for petroleum, petrochemical and natural gas industries - Pipeline transportation systems	Lid

WG	NC	0010	0020	0030	0040	0050	0060	0070
ISO/TC	67/SC 2 & WG 13	67/SC 2	67/SC 2 - WG 12	67/SC 2 - WG 2	67/SC 2	67/SC 2 - WG 11	35/SC 14 67/SC 2	

WG	NC	0010	0020	0030	0040	0050	0060	0070
				- WG 8 - WG 9 - WG 10 - WG 15			- WG 14 107	alle indien relevant
CEN/TC	12 219 234/WG3	12 107 234/WG3 250 267	12 234/WG3	12 234/WG3 203	12 234/WG3 267	12 219	12 139 262 267	
ECISS/TC	110/WG 2 110/WG 4	110/SC 2		110/SC 2			110/SC 4	

Opmerking: Cursief gedrukte commissies worden gevolgd door andere normcommissies dan de commissie Transportleidingen (zie ook 2.3).

2.3 Relaties met derden

Zowel nationaal als internationaal, zijn er commissies die aanpalend werk verrichten waardoor afstemming nodig is. Deze zijn hieronder weergegeven.

Commissies ressorterend onder de Beleidscommissie Energiewinning

310 008 Gas- en oliewinning en –productie volgt ISO/TC 67 en CEN/TC 12

Commissies ressorterend onder de Beleidscommissie Chemie, Oppervlaktetechnieken en Materialen:

NC 342 032 Technische Keramiek

NC 342 092 Niet destructief onderzoek

Commissies ressorterend onder de Beleidscommissie Gas en Water (Bouw)

DATUM
2016-09-20

PAGINA
6/28

- NC 349 008 Gasdistributieleidingen volgt CEN/TC 234/WG 2 Gas distribution systems" (tot 16 bar)
- NC 349 009 Gasvoorziening
- NC 349 164 Drinkwatervoorziening volgt CEN/TC 164 Water supply
- NC 349 054 Leidingwerk stadsverwarming volgt CEN/TC 107 District heating pipe systems
- NC 349 070 Kunststofleidingssystemen volgt CEN/TC 155 Plastic piping systems
- NC 349 073 Gietijzeren buizen
- NC 351 165 Afvalwatertechniek volgt CEN/TC 165 Waste water engineering
- N 351 165 09 Betonnen buizen en putten

Commissies ressorterend onder de Beleidscommissie Machinebouw:

- NC 341 074 Stalen Buizen volgt ECISS/TC 29 Steel tubes
- NC 341 032 Drukapparatuur volgt CEN/TC 267 Industrial piping and pipelines en CEN/TC 54 Unfired pressure vessels

NB: Vezelcement-buizen vallen onder NC 351 165.

3 Commissiesamenstelling NC 310 004 Transportleidingen

Ledenbestand per 1 september 2016

Naam	Bedrijf / instantie	Lid sinds	Herbenoemd
A.J. den Herder (vz)	N.V. Nederlandse Gasunie	2009-03-12	2014-11-15
F. Atema	Visser & Smit Hanab bv (namens ONG)	2015-09-30	-
P. J. Baars	GDF SUEZ E&P Nederland B.V. (namens NOGEPA)	2008-03-04	2013-03-04
A.J.W. de Beijer	Waterschap Hollandse Delta (namens Stowa)	2006-03-01	2010-11-18
J.R. van Bokhorst	Shell Global Solutions Int'l B.V.	2008-03-04	2013-03-04

DATUM
2016-09-20

PAGINA
7/28

Naam	Bedrijf / instantie	Lid sinds	Herbenoemd
H. van Bruchem	Netbeheer Nederland	2014-03-18	-
M. Boer	Lloyd's Register Nederland B.V.	2014-11-15	-
vervanger	Defensie Materieel Organisatie		
M. den Burger	RE Rotterdam Engineering BV	2014-11-15	-
W. Crommelin	N.V. Nederlandse Gasunie	2016-03-31	-
L. Daniels	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.	2015-09-30	-
G.J. Dijkstra	Tebodin Netherlands B.V.	2000-11-27	2009-03-12
F. Driessen	VELIN	2012-03-29	-
S. van Es	TU Delft	2016-03-31	-
A.C.F. van Ginneken	Staatstoezicht op de Mijnen	2008-03-04	2013-03-04
A. Grashuis	Rijkswaterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart	O-lid	
A.M. Gresnigt	TU Delft	1997-09-01	2009-03-12
H. van der Heden	Tebodin	2012-03-29	-
F. de Jong	N.V. Nederlandse Gasunie	2015-09-30	
J. Joosse	Ingenieursbureau BT Geoconsult b.v.	2010-11-18	-
W. Kovacs	Gemeente Rotterdam	2016-03-31	
G. de Kok	Zebra Gasnetwerk B.V./Velin	2014-11-15	-
P. Langbroek	A. Hak Leidingbouw b.v.	2011-11-10	-
H.J. Mebius	RPS advies- en ingenieursbureau bv	2013-03-04	-
E. Meijer	Tebodin	2014-11-15	
vacant	Petrochemical Pipeline Services B.V.		-

DATUM
2016-09-20

PAGINA
8/28

Naam	Bedrijf / instantie	Lid sinds	Herbenoemd
D. Mollee	PWN (namens VEWIN)	2007-04-06	2012-03-29
A. Otter	Shell Projects & Technology	2011-11-10	-
M. van Os	NAM	2014-03-18	-
H.W. Pietersen	Eneco Warmte BV namens Energie Nederland	2006-10-03	2010-11-18
vacant	Prorail	-	-
G.A.J. Stallenberg	N.V. Nederlandse Gasunie	2004-11-30	2009-03-12
A. de Swaaf	Water, Verkeer & Leefomgeving	O-lid	-
K. Theune	Infrastructuur en Milieu	2006-03-01	2010-11-18
R. Velthuizen	N.V. Nederlandse Gasunie	2011-11-10	-
R. Vissers	Defensie Materieel Organisatie	2016-03-31	-

310 004 0010 Ontwerp

Naam	Bedrijf / instantie
E. Meijer (VZ)	Tebodin Netherlands B.V.
E. Brink	N.V. Nederlandse Gasunie
M. den Burger	RE Rotterdam Engineering BV
W. van Dam	Tebodin Netherlands B.V.
S. van Es	TU Delft
G.J. Dijkstra	Tebodin Netherlands B.V.
T. Everaers	Evenco Engineering & Consultancy
A. Grashuis	Rijkswaterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart

DATUM
2016-09-20

PAGINA
9/28

Naam	Bedrijf / instantie
A.M. Gresnigt	TU Delft
W. Guijt	Shell Global Solutions
M. Hollebek	a.t.p.
W. Huinen	Tebodin Netherlands B.V.
J.F. Joosse	Ingenieursbureau BT Geoconsult b.v.
I. Lawrence	Visser & Smit Hanab B.V.
W. Leijnse	Lloyd's Register Nederland b.v.
H. Kruse	Deltares
H.J. Mebius	RPS advies- en ingenieursbureau bv
Mevr, V. Monsma	DNV KEMA Energy & Sustainability
S. Scheffler	Evides N.V.
H. Snoeren	Royal HaskoningDHV
P. Verkooijen	AIB-Vinçotte Nederland B.V
G. Versteegt	NAM

310 004 0020 Integriteit

Naam	Bedrijf / instantie
F. Driessen (vz)	Velin
P. Baars	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.
M. Boer	Lloyd's Register Nederland B.V.
M. Bruin	Ingenieursbureau Gem. Rotterdam

DATUM
2016-09-20

PAGINA
10/28

Naam	Bedrijf / instantie
L. Daniels	GDF SUEZ E&P Nederland B.V
D. de Bruin	DOW
A.C.F. van Ginneken	Staatstoezicht op de Mijnen
Mevr. D. Jansen	Ministerie van Defensie
G.A.J. Stallenberg	N.V. Nederlandse Gasunie
G.J.W. de Kok vz WG NTA 8000	ZEBRA Gasnetwerk
vacant	Petrochemical Pipeline Services B.V.
M. van Os	NAM
S. Tesfom	Ingenieursbureau Gem. Rotterdam
K. Theune	Infrastructuur en Milieu
H. van Merriënboer	TAQA Energy BV

310 004 0030 Materialen

Naam	Bedrijf / instantie
W. Crommelin (vz)	N.V. Nederlandse Gasunie
P. J. Baars	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.
R. Bambuch	Lloyd's Register Nederland B.V.
R. Boekholt	N.V. Nederlandse Gasunie
P. Briggeman	Applus RTD Benelux
M. Engbersen	NAM
H. van Merrienboer	TAQA

DATUM
2016-09-20

PAGINA
11/28

Naam	Bedrijf / instantie
A. Krom	N.V. Nederlandse Gasunie
P. Lokin	AIB-Vinçotte Nederland B.V.
R. Verstegen	Dow Benelux B.V.

310 004 0040 Uitvoering

Naam	Bedrijf / instantie
P. Langbroek (vz)	A. Hak Leidingbouw b.v.
J.H. Boogert	Gemeentewerken Rotterdam
K. Hoiting	Gasunie N.V.
R. Koll	N.V. Nederlandse Gasunie
G. Van Soest	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.
J. Konings	Heijmans

310 004 0050 Kathodische bescherming

Naam	Bedrijf / instantie
P. J. Baars (vz)	GDF SUEZ E&P
R.M.J. Barbier	Petrochemical Pipeline Services
J.R. van Bokhorst	Shell Global Solutions Int. B.V.
H. van Bruchem	Netbeheer Nederland
K. Dijkstra	Gasunie N.V.
R.G.C. Dirven	ProRail

Naam	Bedrijf / instantie
M. Elfrink	ProRail
M. Janssen	Petersburg Consultants BV
K.C.G.A. Koreman	TENNET TSO B.V.
G.H. Horstink	N.V. Nederlandse Gasunie
K. Theune	Ministerie van Infrastructuur en Milieu

310 004 0060 Buisbekleding

Naam	Bedrijf / instantie
J.R. van Bokhorst (vz)	Shell Global Solutions Int'l BV
Mevr. H. Boyd	Heerema Marine Contractors
A.M. Dam	N.V. Nederlandse Gasunie
J. F. Doddema	Seal For Life Industries
S. Hofstee	Seal For Life Industries
L. van Beugen	Kleiss & co. b.v.

310 004 0070 Onderhoud NEN 3650-serie

Naam	Bedrijf / instantie
A.J. den Herder (vz)	N.V. Nederlandse Gasunie
G.J. Dijkstra	Tebodin Netherlands BV

310 004 0080 Zeeleidingen

Naam	Bedrijf / instantie
P. J. Baars (vz)	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.
L. Daniels	GDF SUEZ E&P Nederland B.V.
N. van der Haterd	NAM BV
H. van Merriënboer	TAQA Energy BV
P. Kuijpers	Lloyd's Register Nederland B.V.
A.C.F. van Ginneken	Staatstoezicht op de Mijnen
A. van Kuijk	Staatstoezicht op de Mijnen
M. Waaijberg	Wintershall
J. van der Ent	APPLUS
G. Dijkstra	Gd-J Consult*

*GJ-D Consult is opdrachtnemer van NEN voor het opstellen van het deel Stalen buisleidingsystemen op zee en als zodanig geen structureel lid met stemrecht van de commissie

310 004 0100 Leidingstroken

Naam	Bedrijf / instantie
F. A. de Jong (vz)	Gasunie (names Velin)
B. Chiaradia	PPS Pipelines
Mevr. A. Doomen	LSNed Buisleidingstraat
F. Driessen (vice vz)	Velin
S. Koevoets	LS Ned Buisleidingstraat
W. Kovacs	Gemeente Rotterdam

Naam	Bedrijf / instantie
K. Theune	Min. I en M

Review belanghebbenden

In 2004 heeft een review plaatsgevonden van de belanghebbende partijen in deze normcommissie uit 2004. De rapportage is opgenomen in bijlage B en C van het rapport 'Eerst commitment, dan deadlines! De mogelijkheden van procesmanagement voor complexe normalisatieprocessen', N. Schriek, 2004, NEN-TU Delft.

In het kader van de herziening NEN 3650, die geleid heeft tot de NEN 3650:2012, heeft opnieuw een review plaatsgevonden. In 2009 is een overzicht gemaakt van stakeholders. Vervolgens zijn stakeholders geïnformeerd en uitgenodigd tot deelname aan het herzieningsproject. Resultaat was dat de begeleidingscommissie herziening NEN 3650 was samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van stakeholders. Ook de werkgroepen zijn in verband met de herziening aanzienlijk uitgebreid waardoor het draagvlak voor de normcommissie in de markt nog verder is vergroot. Met de afronding van de herziening is de begeleidingscommissie weer teruggebracht tot een kernteam (Voorzitter NC, voorzitter WG 1 en secretaris en omgedoopt tot WG onderhoud). Sinds 2009 wordt NOGEPA vertegenwoordigd in de normcommissie. In 2010 is het Zeeleidingenproject gestart. Met dit project is een apart deel van de NEN 3650 serie ontwikkeld voor Zeeleidingen. Het project had tot 2012 de nodige vertraging maar is vanaf 2012 met een nieuwe projectaanpak van start gegaan waarbij de herziene NEN 3650 als leidraad is genomen. De werkgroep 8 'Zeeleidingen' is toegevoegd aan de werkgroepen die onder de NC vallen. Hiermee heeft is een aanzienlijke versterking van de inbreng vanuit de offshore bewerkstelligd. In 2015 is het nieuwe deel zeeleidingen, de NEN 3656, gepubliceerd.

4 Publicaties

Voor een overzicht van normen onder de verantwoordelijkheid van deze commissie zie: NEN normshop, <http://www.nen.nl>. Onder 'Werken met normen' kies: normen bestellen, dan kies uitgebreid zoeken, type onder commissienummers: 310004, klik zoeken.

5 Werkprogramma, doelstellingen en geplande activiteiten

5.1 Nationaal werk

Belangrijk uitgangspunt voor alle werkzaamheden van de normcommissie is dat er sprake is van toegevoegde waarde op het gebied van veiligheid en economie.

De nationale activiteiten bestaan samengevat uit het volgende:

- Opstellen en onderhouden van het nationale normenpakket. Waarborg consistentie nationale normen met de Europese en internationale normenset;

DATUM
2016-09-20

PAGINA
15/28

– Afstemming met en advies aan de Nederlandse overheid over het gebruik van de NEN en CEN normen. met overheden over rol en inzet normen voor kader van wet- en regelgeving (toezicht, handhaving, certificatie);

Normnummer	Titel	Planning	Stand van Zaken
NEN 3650-serie	Eisen voor buisleidingsystemen - Deel 1: Algemeen - Deel 2: Staal - Deel 3: Kunststof - Deel 4: Beton - Deel 5: Gietijzer - Deel Zeeleidingen	2008 start revisie katernen - werkgroepen/ delen; 2009-2012 totale herbeoordeling, publicatie herziene versie 2012	2004 - Publicatie (compleet) 2006/2007 – Correctie en aanvullingsbladen Engelse vertaling deel 1 / 2 2008 - herzieningsplan Juni 2012: publicatie NEN 3650 1, 2, 3, 4 en 5:2012. De serie wordt in 2015 en 2016 in het Engels vertaald. Met de publicatie van NEN 3655 en NEN 3656 moet de serie op onderdelen worden aangepast. In 2014 is besloten de serie met een hogere frequentie te herzien. Daar waar de herziening eerst plaatsvond eens in de 10 jaar, wordt nu de serie om de 5 jaar opnieuw gepubliceerd.
NEN 3651	Aanvullende eisen voor leidingen in kruisingen met belangrijke waterstaatswerken	2006 start revisie katernen / delen; 2009-2012 totale herbeoordeling, publicatie herziene versie 2012	2003 – Publicatie 2006 – Wijzigingsblad 2009/2010 – workitem tabellen herziening en ontwikkeling werkdocumenten Juni 2012; publicatie NEN 3651:2012
NPR 3659 + A1	Ondergrondse pijpleidingen – Grondslagen voor sterkteberekening	2011 herbeoordeling, publicatie herziene versie	2004 publicatie A1 2005 – Correctieblad 2011 – handhaven, wordt niet herzien
NEN 3653	Methods for the determination of NDE acceptance criteria for defects in pipeline girth welds	Ontwerpnorm in 2008 omgezet in norm. 2016 herbeoordeling	ism. NC 342 092 Publicatie 2009.
NEN 3654 (was NPR 2760)	Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen	2008-2014 Revisie waarbij de NPR is omgezet in een NEN	Richtlijn 00134 Beoordeling EMC tussen 25 kV / 50 Hz TEV en installaties van derden (ProRail). Herziening gestart in 2008 Publicatie NEN 3654 2014
NEN 3655:2015	Veiligheidsbeheersysteem	2012 - 2015 Voorbereiding	Herziening gestart in 2012.

(was NTA 8000)	m (VBS) voor buisleidingsystemen voor het transport van gevaarlijke stoffen - Functionele eisen)	herziening in klein comite Nieuwe herziening start in 2012. NTA ist omgezet in een NEN	Concept Normontwerp NEN 3655 is oktober 2014 goedgekeurd voor publicatie door de NCPublicatie NEN 3655 in 2015.
NEN 3656	Eisen voor buisleidingsytemen - Zeeleidingen	Gestart in 2010	Concept Normontwerp NEN 3655 is oktober 2014 goedgekeurd voor publicatie door de NC. Er moeten nog enige wijzigingen worden doorgevoerd. Het normontwerp wordt januari 2015 gepubliceerd. Verwachte publicatie NEN 3656 eind 2015 Naar verwachting wordt de serie in 2016 in het Engels vertaald

- Het voorbereiden van een onderwerp (tot "referentiedocument") ten behoeve van inbreng in CEN/TC 234 (WG 3), ISO/TC 67/SC 2, CEN/TC 219, CEN/TC 267, ECISS/TC 29 (SC 2 + SC 4) en CENELEC BTTF 114;
- Het voorbereiden en vaststellen van de Nederlandse stem en eventueel commentaar op de documenten die door de betreffende ISO commissies en CEN commissies ter discussie/stemming zijn gesteld;
- De verschillende werkgroepen hebben de opdracht de Nederlandse opstelling/standpunten en commentaar voor hun onderwerpen voor te bereiden;
- Het verplicht overnemen van de CEN nomen en het eventueel verzorgen van een nationale aanvulling of toelichting op de CEN normen;
- Het vrijwillig overnemen en implementeren van de ISO publicaties
- Specifieke aandacht van de commissie gaat uit naar ondersteuning van ISO en CEN om daar waar mogelijk te komen tot wereldwijde harmonisatie (ism API, ASTM, ASME, DNV, NORSOK, DIN, BS).

5.2 CEN/CENELEC werk

Europese normontwikkeling wordt bevorderd door deelname aan en volgen van:

- CENELEC BTTF 114

EN 50162:2004 'Protection against corrosion by stray current from direct current systems'

- CEN/TC 219: [CEN/TC 219](#)
- CEN/TC 234/WG 3 (Nederlands voorzitterschap): [CEN/TC 234/WG 3](#)

Opmerking: Deze link gaat naar het werkprogramma van de TC omdat CEN de werkprogramma's alleen op TC niveau registreert. Aan de hand van de normnummers en de titels kunt u zien wat voor u van belang is.

- CEN/TC 267: [CEN/TC 267](#)
- ECISS/TC 110/WG 2 & WG 4: [ECISS/TC 110/WG 2 & WG 4](#)

Opmerking: Deze link gaat naar het werkprogramma van de TC omdat CEN de werkprogramma's alleen op TC niveau registreert. Aan de hand van de normnummers en de titels kunt u zien wat voor u van belang is.

5.3 ISO/IEC werk

Nederland heeft in 2010 het secretariaat van de ISO/TC 67/SC2 overgedragen aan Italië en China aangezien Nederland sinds 2010 het secretariaat en voorzitterschap van de volledige ISO/TC 67 invult.

Internationale normontwikkeling wordt bevorderd door proactieve deelname aan en het volgen en becommentariëren van:

- ISO/TC 67 & ISO/TC67/SC 2

Meer informatie over de TC 67 en haar werkgroepen kunt u vinden via de link: [ISO/TC 67](#).

De normcommissie volgt tevens de ontwikkelingen in het kader van de zogenaamde OGP interim solution.

6 Lidmaatschappen van werkgroepen

6.1 Lidmaatschappen van Europese werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
CEN/TC 219	Cathodic protection	P. Stehouwer, Gasunie
CEN/TC 219/WG 1	Cathodic protection of buried and immersed metallic structures	P. Baars, GDF SUEZ E&P, G.H. Horstink en K. Dijkstra, Gasunie
CEN/TC 219/WG 2	Cathodic protection of steel in concrete	
CEN/TC 219/WG 3	Cathodic protection of steel structures in sea-water	P. Stehouwer, Gasunie; G. Stallenberg, Gasunie
CEN/TC 219/WG 4	Internal cathodic protection of metallic structures	
CEN/TC 219/WG 5 <i>-Disbanded -</i>	Qualification and Certification of cathodic protection personnel	
CEN/TC 219/WG 6 <i>-Disbanded-</i>	External organic coatings (in conjunction with cathodic protection)	
CEN/TC 234	Gas infrastructure	R. Velthuisen, Gasunie
CEN/TC 234/WG 3	Pipeline transportation systems	A. den Herder (vz), Gasunie R. Velthuisen (s), Gasunie
CEN/TC 234/WG 9	Injection of non-conventional gases into gas networks	
CEN/TC 267	Industrial piping and pipelines	
CENELEC BTTF 114	Protection against corrosion by stray current from direct current systems	P. Baars, GDF SUEZ E&P H. van Bruchem, KiwaGastec
ECISS/TC 110/WG 2	Line pipe for combustible liquids and gases	Gasunie, Liaison officer TC 234
ECISS/TC 110/WG 4	Coatings for steel tubes	A. Groeneveld, KiwaGastec

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
		M.F. Veldwijk, Imbema G.A. van der Sanden, Kiwa Gastec

6.2 Lidmaatschappen van mondiale werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
ISO/TC 67	Materials, equipment and offshore structures for petroleum, petrochemical and natural gas industries	N. Reeve (vz) J. Hofman-Zuter (s), NEN
ISO/TC 67/SC 2	Pipeline transportation systems	J. Oude Hengel, Shell J. Hofman-Zuter NEN A. Otter, Shell R. Velthuizen, Gasunie
ISO/TC 67/SC 2/WG 2	Pipeline valves	C.A.W. Glansdorp, Shell J. Wegkamp, Gasunie L. Nijland, Gasunie R. Wolters, Mokveld Valves
ISO/TC 67/SC 2/WG 8	Pipeline welding	O. Huising, Gasunie J. van der Ent, Applus RTD R. Velthuizen, Gasunie
ISO/TC 67/SC 2/WG 9	Subsea valves	M. Kuipers, Mokveld Valves L. Nijland, Gasunie
ISO/TC 67/SC 2/WG 10	Pipeline flanges, fittings and shopbends	J. Oude Hengel, Shell convenor T. Ganseman, Abricom C. Brouwers, Shell
ISO/TC 67/SC 2/WG 11	Cathodic protection of offshore pipelines (ISO 15589-2)	G.H. Horstink, Gasunie M. de Haan, PPG Coatings J. van Bokhorst, Shell
ISO/TC 67/SC 2/WG 12	Reliability-based limit state methods	- DORMANT -
ISO/TC 67/SC 2/WG 13	Maintenance	W. Guijt, Shell
ISO/TC 67/SC 2/WG 14	External pipeline protective	J.R. Bokhorst, Shell

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
	coatings	F. Doddema, H. Vugteveen, Hofstee, E. Broesder, Seal For Life Industries L. van Beugen, Kleiss & co. M. de Haan, PPG Coatings A. Dam, Gasunie
ISO/TC 67/SC 2/WG 16	Line Pipe	H. Kamping, Gasunie A. Krom, Gasunie C. Brouwers, Shell
ISO/TC 67/SC 2/WG 17	Pipeline life extension	
ISO/TC 67/SC 2/WG 18	Actuation mechanical integrity and sizing for pipeline valves	F. Maartens, Shell A. Forsyth, Shell J. Wegkamp, Gasunie L. Nijland, Gasunie
ISO/TC 67/SC 2/WG 19	Wet thermal insulation coatings for pipelines, flow lines, equipment and subsea structures	H. Boyd, Heerema Marine Contr. F. Janssen, Shell L. de Mul, Shell
ISO/TC 67/SC 2/WG 20	Steel cased pipelines	A. Dam, Gasunie

7 Evaluatie en voortgangsrapportage

7.1 Evaluatie 2015 en voortgang 2016

Met het besluit externe veiligheid buisleidingen is een wettelijk kader geschapen voor Buisleidingen. Aanleg en exploitatie van leidingen voor gevaarlijke stoffen is verboden, tenzij wordt voldaan aan een algemeen omschreven zorgplicht. De zorgplicht is door de sector uitgewerkt in NEN 3650 en het risicomanagementsysteem voor buisleidingsystemen de NTA 8000, waaraan de inspectie voor de leefomgeving en transport het toezicht toetst. Zo is een sterker zelfregulerend systeem ontstaan als onderdeel van de wetgeving op hoofdlijnen, waarmee bedrijven hun eigen beheersysteem optimaal kunnen ontwikkelen met een minimum aan wettelijke regels.

Door het gezamenlijk, bedrijfsleven en overheid, vaststellen van de herziene NEN 3650 serie is bevorderd dat het wettelijke kader van de overheid en de afspraken binnen de sector, zoals vastgelegd in de NEN 3650, nauw op elkaar aansluiten.

Continue herziening NEN 3650 serie

Vanaf 2016 wordt op een andere wijze gewerkt aan de herziening van NEN 3650. In de praktijk betekent dit dat de herziening een continu proces is geworden in plaats van een project. Tevens wordt de frequentie van de NEN 3650 publicatie verhoogd naar eens in de vijf jaar. Voor de eerste cyclus in de nieuwe aanpak wordt voorzien dat de norm in 2018 wordt gepubliceerd.

Uitgangspunt bij de nieuwe aanpak is verlaging van externe inhuur en verhoogde inzet van de werkgroepen en van NEN. Deze aanpak past bij de volwassenheid van de normcommissie, haar werkgroepen haar normserie. De financiering en van de herziening krijgt daardoor een structureel karakter en wordt opgenomen in de commissiebegroting in plaats van in een projectbegroting. Hierdoor wordt de bijdrage verspreid over de jaren. De normcommissie kent 9 werkgroepen. De belangrijkste werkgroepen van de normcommissie vullen de nieuwe rol goed in. Voor een paar werkgroepen blijkt dit lastig. Deze worden extra ondersteund. De normcommissie heeft in 2014 besloten de normserie frequenter te herzien. Waar de norm om de 10 jaar werd gepubliceerd gaat de frequentie nu naar publicatie eens in de 5 jaar. In de praktijk betekent dit dat continu aan de herziening gaat worden gewerkt. De hogere frequentie leidt tot meer werk voor NEN. Tevens is, ter vervanging van externe inhuur, besloten tot meer inzet van de werkgroepen die zelf de teksten inbrengen.

Veranderde mogelijkheden uitgeefproces en daaraan gekoppelde wijzigingen normalisatieproces

De NEN 3650 serie kent een grote dynamiek. Doorlopend komen er wijzigingsvoorstellen binnen en vinden er wijzigingen in de serie plaats (denk aan de onlangs gepubliceerde NEN 3654, 3655 en 3656). Dit leidt allemaal tot de noodzaak van aanpassingen van de huidige in 2012 gepubliceerde teksten. Voorts kent de regelgeving (bv rond leidingstroken) ook haar dynamiek en is er behoefte tot nauwere aansluiting tussen regelgeving en de normalisatie trajecten.

De NEN 3650 serie is dan ook een ideale case voor het geconsolideerd uitgeven van normen. Het vergt wel het een en ander om zover te komen. Uiteindelijk gaat het om een innovatieve ontwikkeling in het uitgeefproces, waarbij gebruikersbehoefte nauw moet worden gematched met wat technisch gesproken mogelijk en haalbaar is. Ook is het van invloed op het normalisatieproces. Zo kan de normcommissie beter inspelen op de actuele ontwikkelingen, de functie van werkgroepen kan worden versterkt omdat werkgroepen doorlopend wijzigingen kunnen voorbereiden, normcommissievergaderingen staan deels in het teken van besluitvorming over de wijzigingen, herziening krijgt een ander karakter en wordt in ieder geval minder omvangrijk. Hoe dit alles er precies gaat uitzien is onderdeel van de ervaring die opgedaan moet worden.'

NEN uitgeverij heeft op de NC vergadering van oktober 2013 een aantal mogelijkheden toegelicht en aangegeven te willen weten welke behoeften er zijn in de branche, welke functionaliteit wenselijk is, waar kansen liggen, welke knelpunten er zijn etc. De uitgeverij had toen 2 prototypen in ontwikkeling:

- Red-lining: Hierbij wordt een vergelijk gemaakt tussen de oude en nieuwe versie van een document. In 2015 is een red-lining versie van de 2012 serie op de NEN website NEN -Connect gepubliceerd.

- Interpretatie, Q en A en feedback tool: hierbij kunnen in de normtekst vragen gesteld worden, opmerkingen gemaakt worden en interpretatie toegevoegd worden. Deze tool kan bijvoorbeeld gebruikt worden intern binnen een organisatie/ binnen de normcommissie in een uitgebreider netwerk/in het openbare domein.

Indien de tool intern gebruikt wordt kan er een verantwoordelijke expert aangewezen worden. Medewerkers van het betreffende bedrijf kunnen via de tool vragen stellen aan de expert over hoe een tekst te interpreteren, of aangeven dat iets niet klopt in hun ogen of kan in de praktijk etc. Dit kan je op dezelfde wijze toepassen voor de buitenwereld. De buitenwereld kan dan bijvoorbeeld feedback geven aan de NC en vragen stellen /opmerkingen maken die dan weer terug komen bij de NC etc.

Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om in de content van de norm relaties te leggen met andere normen, wet en regelgeving e.d.

De NC ziet interessante mogelijkheden. Tegelijkertijd is de NC voorzichtig. Vooralsnog is de (premature) gedachte om te beginnen met bijvoorbeeld het consolideren van hetgeen tot nu toe opgelost wordt met correctie en aanvullingsbladen en met beperkte inhoudelijke wijzigingen die niet echt ter discussie staan. Standpunten moeten worden ingenomen over frequentie van consolideren en over het autorisatieproces. Vooral bij doorvoering inhoudelijke wijzigingen is dit laatste belangrijk

Het versiebeheer moet sterk zijn. In tender/aanbesteding/contracteren wordt aangegeven aan welke normen men moet voldoen. Hoe hiermee om te gaan, welke versie is van toepassing etc.

De door de NC ingeslagen weg van continue herziening (zie eerder) sluit goed aan bij (en loopt vooruit op) de toekomstige mogelijkheid to consolidatie.

Apart deel Zeeleidingen

Op initiatief van NOGEP (Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie). is een apart deel van de 3650 voor zeeleidingen ontwikkeld. . Voor zeeleidingen moest generiek terug gevallen worden op het deel algemeen en het deel staal, terwijl een groot deel van deze delen niet van toepassing is op zeeleidingen. Daarnaast schoot volgens NOGEP de huidige NEN 3650 op onderdelen te kort voor de eisen t.a.v. zeeleidingen. Met name het uitnemen van productielassen is een heikel punt voor de sector. Binnen de NC 310 004 is een werkgroep Zeeleidingen opgericht met als voorzitter Peter Baars. De werkgroep heeft een apart deel voor zeeleidingen, NEN 3656, 'Eisen voor stalen buisleidingsystemen op zee', is december 2015 gepubliceerd. De werkgroep is vervolgens omgezet naar een reguliere werkgroep met acht vaste leden. Hiermee is de rol van de NC en haar werkgroepen aanzienlijk versterkt. Taken van de werkgroep bestaan ondermeer uit: het volgen van de ontwikkelingen in de sector, onderhoud van de NEN 3656, afstemming met de andere delen van de NEN 3650 serie, stemmen op de NEN, CEN en ISO normen specifiek voor Zeeleidingen. Vanaf 2016 is het overleg met NOGEP ge-intensiveerd. De NEN 3656 wordt in 2016 vertaald in het Engels. Voorts wordt in 2016 de NEN 3650 serie verder in lijn gebracht met de NEN 3656.

NEN 3655 (voorheen NTA 8000)

NEN 3655 'Veiligheidsbeheersysteem (VBS) voor buisleidingsystemen voor het transport van gevaarlijke stoffen - Functionele eisen' is in 2015 gepubliceerd. NEN 3655 speelt een belangrijke rol in de wetgeving en de inspectie die gerelateerd is

aan het besluit externe veiligheid buisleidingen. Voor 2016 staat de vertaling van de NEN 3655 op de rol en het verder in lijn brengen van de NEN 3650 serie met de NEN 3655.

NPR 2760 wordt NEN 3654

Door hogere voltages in nieuwe spoorwegverbindingen zoals de Betuwelijn en de HSL, hogere spanning in elektriciteitstransportleidingen en de hoge bebouwingsdichtheid in Nederland is er een verhoogde kans op AC corrosie en vermindering van de aanraakveiligheid. Dit is de directe aanleiding voor de herziening van de toenmalige NPR 2760. De vNPR is daarbij omgezet in een NEN. NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspannings- verbindingen'. is in februari 2014 gepubliceerd. De norm is enig in zijn soort in de wereld. De norm wordt momenteel vertaald.

NTA 8036 Leidingstroken

De gewenste reservering van leidingstroken uit de Structuurvisie Buisleidingen is door vertaald in het BarRo (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening). Overeenkomstig de structuur van het Bevb/Revb, regelt het RarRo (Regeling algemene regels ruimtelijke ordening) de inpassing in de WRO (Wet ruimtelijke ordening).

De stroken zijn bedoeld voor buisleidingen en andere infrastructuur die gebundeld in de stroken komen te liggen. Voor deze gezamenlijke liggen zijn geen spelregels ontwikkeld. Deze zijn nodig voor de optimalisatie van grondgebruik, de voorkoming van ongewenste effecten van gebundelde ligging te voorkomen en het gezamenlijke risicobeheer. NTA 8036 'Eisen voor de gezamenlijke ligging van buisleidingsystemen in een leidingstrook' legt de spelregels vast. NTA 8036 is van toepassing op de gehele levenscyclus, van ontwerp tot bedrijfsbeëindiging van een buisleiding.

Op de NC vergadering is besloten het deel voor te bereiden met een kerngroep waar contactpersoon I en M deel van uitmaakt. De kerngroep heeft haar voorbereidende activiteiten afgerond en het deel is nu in ontwikkeling. Voor ondermeer de volgende onderwerpen worden eisen vastgesteld:

- interne ordening van de strook / optimalisatie bij aanleg
- risicobeheer t.a.v. o.a. interne domino-effecten
- risicobeheer t.a.v. externe effecten
- stringent(er) beheer bij corridors en kunstwerken.

De Velin is de trekker van het traject en zit de wrkgroep leidingstroken voor.

De verwachting is dat de NTA in 2017 wordt gepubliceerd.

Trainingen

- De Training 'Herziening NEN 3650 is een paar maal gegeven. De training gaat alleen in op de wijzigingen in de serie en kent een hoger niveau dan de basistraining. Deelnemers moeten ervaring hebben met de NEN 3650. De training is goed ontvangen.
- In 2014 is de eendaagse Basistraining NEN 3650: Buisleidingsystemenaangepast aan de herziene versie van de norm en meerdere malen gegeven. In 2015 is de training verder aangepast. Waar eerst de training door een team van docenten is gegeven wordt de training nu verzorgd door een docent (de docent is betrokken geweest bij de oprichting van de NC en heeft een spilrol vervuld bij de ontwikkeling van de NEN 3650 serie). De training wordt minimaal 2 maal per jaar in het open rooster aangeboden. Daarnaast wordt de training ook in company gegeven. Met de publicatie van de NEN 3655 is de training NTA 8000 doorontwikkeld naar de training 'NEN 3655 - Veiligheidsbeheerssysteem voor buisleidingsystemen gevaarlijke stoffen' ontwikkeld. De docent van de training is lid van de werkgroep die verantwoordelijk is voor de NEN 3655. De training wordt minimaal 2 maal per jaar aangeboden en wordt tevens in company gegeven.
- Uit efficiency overwegingen wordt de training voortaan door de afdeling trainingen georganiseerd.

Nationale beleidscontext en maatschappelijke / technische ontwikkelingen

Het buisleidingdossier is ondergebracht bij de directie Risicobeleid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Er is een intensieve betrokkenheid van het ministerie bij het werk van de normcommissie waarbij overleg is over de toekomstige ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor normalisatie, zoals Europese en nationale wet- en regelgeving, de structuurvisie buisleidingen en certificering van het beheer van transportleidingen. De rol van de normering in relatie tot het beleid van de overheid en samenwerking branche-overheid komt goed tot uiting in de relatie tussen de het besluit externe veiligheid buisleidingen en de normserie en ook de onlangs gestarte ontwikkeling van de NTA leidingstroken

Daarnaast worden maatschappelijke en technische ontwikkelingen gevolgd, o.a. risicovolle transportmodaliteiten, grondroedersregeling, en veiligheid.

Europese en internationale ontwikkelingen t.a.v. normen

Vooraf met de parallelle stemming op prEN ISO 3183 is gebleken dat de afstemming tussen de Internationale en Europese normen niet altijd soepel verloopt. Er zijn een aantal initiatieven genomen om op tot verbetering te komen op dit vlak. De normcommissie transportleidingen heeft, gezien de mondialisering, de wens uitgesproken dat ook de overkoepelende normen op termijn verder afgestemd worden. Hierbij geldt als voorwaarde dat sprake is van toegevoegde waarde op het vlak van veiligheid en economie.

Zodra het op stemming aankomt zijn er grote stappen gezet in het kader van de verdergaande harmonisatie tussen de relevante CEN en ISO normen. Het EPRG rapport Review and Comparison of Linepipe Standards EN 10208-2:2009 AND ISO 3183:2007 en de daarop volgende besprekingen tussen vertegenwoordigers van ISO TC 67, ECISS TC 29 en CEN TC 234 WG hebben uiteindelijk geresulteerd in de publicatie van de NEN-EN-ISO 3183:2012 en de intrekking van de EN 10208-2. Ook de EN 10208-1 wordt ingetrokken. Over dit laatste is nog een dispuut. CEN TC 234 had CEN gevraagd de besluitvorming tot intrekking uit te stellen en te baseren op een consequentie onderzoek aangaande de lage druk gas leidingen. CEN TC 234 gaat in verweer.

Met de revisie van de NEN-EN 12732 (welding steel pipework) is ook een proces van harmonisatie met de NEN-EN-ISO 13847 in gang gezet. ISO/TC67 SC2 heeft ingestemd met the implementatie van 2 Europese Annexen (Distribution - MOP \leq 16 bar (distribution) en NDE and DE for production welds).

De planning voor de herziening van de ISO tegenhanger van de NEN 3650, ISO/DIS 13623 "Petroleum and natural gas industries. Pipeline transportation systems", is als volgt:

DIS: 2016-06-01

FDIS: 2017-06-01

ISO: 2017-12-01

Vanaf 2012 is onder druk van de embargowetgeving in de olie en gasector een uitweg gezocht om het commissiewerk voortgang te kunnen laten vinden. Daartoe is het uitvoerende commissiewerk tijdelijk ondergebracht bij OGP. NEN en het Nederlands voorzitterschap van ISO/TC 67 hebben e.e.a. gefaciliteerd.

Andere onderwerpen die Europees en internationaal nauwgezet gevolgd worden zijn de ontwikkelingen rond pipeline integrity management, kathodische bescherming en buisbekleding.

Als onderdeel van het herzieningsproces dat nu continu plaatsvindt houden de werkgroepen alle relevante Europese en mondiale normen tegen het licht en wordt de aansluiting tussen deze normen en de NEN 3650 beoordeeld.

Een Europese gas netwerkcode met regels voor o.a veiligheid, betrouwbaarheid, noodplannen, en energie efficiency wordt ontwikkeld. De nationale regulators gaan deze code hanteren. Aan dit onderwerp zitten technische en commerciële aspecten. De netwerkcode wordt mede vanuit ENTSOG (European network of transmission system operators for gas) ontwikkeld. CEN TC adviseert over de technische delen.

De CEN norm voor safety management is ontwikkeld onder voorzitterschap van NL (Gasunie). Door het Nederlandse voorzitterschap in CEN/TC 234/WG 3 is er de linking pin met de NC 310 004 en haar werkgroep 2 voorzien. Ook de inbreng van het Nederlandse gedachtengoed (NEN 3655) is hiermee geborgd. Er is in dit verband sprake van kruisbestuiving: NTA 8000 was een brondocument voor de EN 16348 en EN 16348 is weer als brondocument ingebracht bij de ontwikkeling van NEN 3655.

Promotie werkzaamheden normcommissie

- Er is een brochure uitgekomen over de NEN 3650 serie, de trainingen en de normcommissie. Deze brochure krijgt in 2016 een update
- De NEN website kent een NEN 3650 special www.nen.nl/nen3650 of www.nen.nl/buisleidingen waarbij aandacht wordt geschonken aan de normserie, de trainingen en het werk van de normcommissie.

De NEN 3655 en de herziening van de NEN 3650 zijn middels optredens van de Voorzitter, secretaris en andere leden van de NC , bij diverse overleggen en seminars onder de aandacht gebracht. Ook zijn diverse artikelen gepubliceerd over de herziene NEN 3650, NEN 3654, NEN 3655 en NEN 3656 .Er wordt voorzien in kennisoverdracht middels drie trainingen , een alleen over de wijzigingen herziening NEN 3650, een basiscursus NEN 3650 en een cursus NEN 3655. Via bovenstaande links is meer over de trainingen te vinden ..

7.2 Taakstelling en begroting normcommissie 310 004 voor 2016

De Normcommissie *Transportleidingen* vergadert minimaal twee maal per jaar. Indien noodzakelijk komt de commissie vaker bijeen.

7.2.1 Werkzaamheden:

- Aansturen en ondersteunen werkgroepen ontwerp, integriteit, materialen, uitvoering, kathodische bescherming, buisbekleding en Zeeleidingen (0010 t/m 0060, 0080);
- Vaststellen Nederlandse stem en commentaar op de documenten die door ISO en CEN commissies ter discussie/stemming zijn gesteld. Hierbij is afstemming tussen ISO en CEN commissies een belangrijk aandachtspunt;
- Opstellen / goedkeuren Nationale normprojecten (i.s.m. de diverse werkgroepen en/of NC's);
- Onderhoud en herziening NEN 3650-serie (incl. nieuwe normdelen NEN 3654, 3655 en 3656). De normcommissie heeft in 2014 besloten de normserie frequenter te herzien. Daar waar nu de norm

om de 10 jaar wordt gepubliceerd gaat de frequentie nu naar publicatie eens in de 5 jaar. In de praktijk betekent dit dat continu aan de herziening gaat worden gewerkt;

- Voorbereiden tussentijdse aanpassingen NEN 3650 serie. In 2016 worden tussentijdse aanpassingen voorzien in verband met de publicatie van NEN 3655 VBS en de publicatie van NEN 3656 Zeeleidingen. Daarbij worden tevens redactionele wijzingen en wijzigingen die noodzakelijk zijn i.v.m. de veiligheid doorgevoerd;
- Vertaling NEN 3650 serie;
- Vertaling NEN 3655 VBS;
- Vertaling NEN 3656 voor Zeeleidingen;
- Vertaling NEN 3654 De wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningsverbindingen;
- Ontwikkeling normdocument leidingstroken;
- Volgen wijzigingen VTV toets waterkeringen in relatie tot de NEN 3650 serie;
- Kritisch volgen en zo nodig ondersteunen van ontwikkelingen rond de afstemming van Europese en internationale normen, waarbij de nadruk ligt op afstemming tussen internationale werkgroepen en commissies zoals CEN/TC 234/WG3, ECISS/TC 110 WG 2, ISO/TC 67/SC2, enz. Uitspraak NC Transportleidingen: Gezamenlijke normen zijn wenselijk, mits de benodigde investering gerechtvaardigd wordt door de meerwaarde van een dergelijk document;
- Volgen en waar relevant reageren en adviseren op onderwerpen die in de belangstelling staan, zoals Europese en nationale wet- en regelgeving transportleidingen (BEVB buisleidingen, de structuurvisie, de grondroerdersregeling, Eurocodes, PED aspecten, e.g.), verlenging van levensduur van leidingsystemen, asset management, kathodische bescherming, buisbekleding, buisleidingen in leidingstroken en certificering van buisleiding beheer.

7.2.2 NC 310 004 Werkgroepen 0010 t.m. 0060 en 0080

- Technisch commentaar / invulling van Nationale, Europese of Internationale normontwerpen binnen het onderwerpsgebied van de werkgroep;
- Stemadvies aan normcommissie, wanneer van toepassing;
- Inventariseren en voorbereiden aanpassingen NEN 3650 serie;
- Communicatie onderling over 'overlappende / gerelateerde' zaken. Bijvoorbeeld: WG 0050 'Kathodische bescherming' en WG 0060 'Buisbekleding', ivm. de invloed van de laagdikte / type materiaal van een oppervlakte bedekking op KB. Maar ook: WG 0010 'Ontwerp' <-> WG 0020 'Bedrijfsvoering & externe veiligheid' en WG 0020 'Bedrijfsvoering & externe veiligheid' <-> WG 0004 'Uitvoering' wat betreft de technische aspecten die van invloed zijn op externe veiligheid;
- De voorzitter is het aanspreekpunt van de werkgroep. De voorzitter roept de groep bij elkaar en draagt zorg voor verslaglegging richting NC 310 004.

7.2.3 WG 0070 Begeleidingscommissie herziening NEN 3650

Na publicatie van de herziene NEN 3650 serie is de begeleidingscommissie herziening NEN 3650 omgezet in de werkgroep onderhoud NEN 3650. De voorzitter van de normcommissie, de voorzitter WG 1 en het secretariaat nemen deel aan deze werkgroep. Wijzigingsvoorstellen worden via deze werkgroep ingebracht bij de normcommissie.

- (Actief) verzamelen verbetervoorstellen van NC 310 004, andere normcommissies, gebruikers NEN 3650;
- Coördineren/inbrengen verbetervoorstellen normcommissie (Actief) verzamelen en beheren verbetervoorstellen van NC 310 004, andere normcommissies, gebruikers NEN 3650 bijhouden verbeter-database;
- Evaluatie noodzaak uitbrengen correctiebladen, aanvullingsbladen e.d.

Het secretariaat heeft tevens als rol het initiëren en proactief stimuleren van:

- Toepassing van de NEN 3650 serie door de belanghebbenden in Nederland;
- Input van de NEN 3650 aspecten in internationale werkgroepen en commissies en vice versa input van aspecten van internationale documenten in de herziening van de NEN 3650 serie;
- Afvaardiging van experts in (belangrijke) werkgroepen in CEN en ISO vergroten;
- Nastreven 100 % onderbouwde stemmingen op internationale documenten.

7.2.4 Werkzaamheden NEN in kader van continue herziening

NEN neemt de voorbereiding, de coördinatie en het documentbeheer van de herziening op zich.

NEN verricht de o.a. de volgende activiteiten:

- Project management en procesbegeleiding door NEN;
- Initiatief middels oproep tot inventarisatie binnen NC en werkgroepen (is al gebeurd);
- Bijwonen opstartbijeenkomsten werkgroepen;
- Uitzetten evaluatie/verbeterformulieren bij alle kopers van de norm en verwerken reacties;
- Opzetten en bijhouden verbeterdatabase; verbeterdatabase vervult spilfunctie in coördinatie herziening;
- Coördinatie verbeterdatabase met werkgroepen (zowel voor input vanuit werkgroepen als voor toebedeling taken aan werkgroepen); verbeterdatabase wordt elke NC besproken (mutaties);
- Documentbeheer, zowel op NC niveau als op werkgroep niveau;
- Beheren moederdocumenten NEN 3650 serie, invoegen inpasbare teksten (verantwoordelijkheid inhoud ligt uiteraard bij de NC);
- Aansturing levering inpasbare teksten;
- Bespreking in NC van ingepaste teksten a.d.v. de moederdocumenten;
- Deelnemen externe overleggen (bijvoorbeeld voor uitwisseling en toelichting bij studiegroep pijpleidingen);
- NEN IK ronde (interne kritiek);

- Uitzetten voor openbare kritiek;
- Bespreken commentaren openbare kritiek met kernteam (NC VZT, WG Vzt's en NEN) en toedelen commentaren aan WG;
- Verwerken commentaren in vorm van aangeleverde inpasbare teksten in NEN in de 3650 serie;
- Normtechnische en redactionele input, eindredactie normenpakket.

8 Begroting en financiering 2016

8.1 Begrote aantal dagen secretariat NC

72 (consultant) + 34 (administratieve ondersteuning)

8.2 Begrote aantal dagen secretariat herziening

35 (consultant) + 17 (administratieve ondersteuning)

8.3 Separate begrotingen apart gefinancierd

WG 5 Kathodische bescherming 2016: 12 dagen

Werkgroep 8 Zeeleidingen 2016: 23 dagen

8.4 Apart gefinancierde projecten

Project NTA Leidingstroken

8.5 Financiering

De financiering wordt opgebracht door de deelnemende partijen volgens een met de partijen overeengekomen verdeelsleutel gekoppeld aan het belang.